

Bart Chabot: 'Diepere lagen, verslag van een bestraling' Uitgeverij de Bezige Bij, Amsterdam 2011. ISBN 9789023465973. Zie ook: www.debezigebij.nl
(Tumor/Hersentumor/1)

Soort boek/Ziekte/Stijl: Bart Chabot beschrijft in dit boek hoe bij hem in 2010 een grote goedaardige brughoektumor vlak bij de hersenstam werd gevonden. Hij licht toe welke overwegingen hem ertoe brachten om zich intensief te laten bestralen in plaats van zich te laten opereren. Hij beschrijft ook de hallucinaties en wanen die hij had gedurende de periode na de bestralingen als gevolg van de medicatie die hij kreeg. Een mooi, ontroerend, ook grappig, goed geschreven boek.

Over de schrijver: Bart Chabot (Den Haag, 1954) is dichter en schrijver. Hij schreef onder andere de biografieën van Herman Brood. In 1981 debuteerde hij met de dichtbundel Popcorn. Bovendien is hij een veelgevraagde gast aan tafel bij diverse televisieprogramma's (onder andere Pauw en Witteman, De wereld draait door). Ook staat Bart Chabot regelmatig op het toneel. Dat deed hij onder andere samen met Remco Campert en Jan Mulder, Jules Deelder en Herman Brood, Martin Bril en Ronald Giphart.

Bart Chabot woont met vrouw en vier zonen in Den Haag. Hij staat bekend om zijn beweeglijke, drukke persoonlijkheid, voorzien van een grote dosis energie en fantasie. Zie ook www.bartchabot.nl

Korte bespreking: Bart Chabot schrijft dat hij aanvankelijk niet veel aandacht schonk aan een aantal verschijnselen die hij had. In tegenstelling tot zijn vrouw Yolanda, die dokter is, en al veel eerder vond dat hij naar de huisarts moest gaan. Toen hij eenmaal ging, voelde hij een lichte tinteling aan de linkerkant van zijn tong en was hij links doof. De tintelingen namen in de loop van de tijd steeds meer toe, de doofheid af. Er verscheen een klein plekje op zijn linkerwang dat ook steeds groter werd en 'er rommelde iets in het hoofd'. In het Bronovo ziekenhuis werd tenslotte een brughoektumor vastgesteld. En een grote.

De specialist van het Bronovo stuurde hem naar het Leids Universitair Medisch Centrum waar een specialist wilde opereren. Als Bart dat zou doen, zou hij zijn linkerevenwichtsorgaan en zijn linkergehoor moeten opofferen. Hij oriënteerde zich eerst, zoals zo velen, op alternatieve behandelingsmogelijkheden binnen het reguliere circuit. Daarbij had hij de mazzel goede vrienden te hebben die arts zijn en de weg kennen binnen de gezondheidszorg. Uiteindelijk belandde Bart, na overleg met goede vriend neuroloog Björn, die hij nu het meest vertrouwd, in Tilburg waar de optie bestond om bestraald te worden. Hij zal dan pas na een jaar weten of de tumor niet is doorgroeid maar kan dan alsnog geopereerd worden.

Bart beschrijft hoe zijn vrouw en kinderen meeleefden. Zijn vrouw was erg belangrijk in deze periode, ging altijd met hem mee en was thuis als hij verzorgd moest worden. Bart licht ook toe hoe de bestraling ging en geeft uitgebreid weer welke hallucinaties en wanen hij heeft gehad. Hij licht toe waar de hallucinaties en wanen hem brachten, onder andere in woestijnen en door woelige wateren en wat hij

daar beleefd heeft. Hij ging op reis, maakte een 'lange en verre en niet ongevaarlijke reis.' Daarbij vertelt hij ook hoezeer hij van dit hallucineren ging houden, hoe hij ging uitkijken naar het moment dat hij weer medicijnen zou krijgen. Maar tenslotte sloot hij, door deze ervaringen een ander mens, deze periode af.

Wat viel op: De beschrijving van hoe hij aan het wikken en wegen was om te bedenken wat voor hem de juiste behandeling zou zijn. Waarom hij koos voor de bestraling, terwijl zowel de operatiespecialist als de bestralingspecialist hun behandelmethodes als de beste aanprijzen en diverse geraadpleegde personen verschillende adviezen gaven. Zo moeilijk is zo'n beslissing.

En natuurlijk een aantal achteloos humoristische, ontroerende zaken zoals dat de hond van de familie Chabot Brill heet. Ongetwijfeld verwijzend naar Martin Brill die een verhaal schreef vanuit het perspectief van zijn hond. Of hoe hij toelicht dat zijn zoon Storm wel met hem als zombie of Dracula de straat op wilde met Halloween omdat hij er niet uitzag: zijn gezicht was opgezwollen, naweeën van de bestraling waarbij het hoofd werd vastgezet met een ijzeren 'kroon'. Lezen dus, dit boek.

Citaten: Pag. 20: "Jij, zei ze, 'zorgt beter voor je auto dan voor jezelf. Met het minste motorkuchje sta je voor dag en dauw in de garage. Maar als je zelf rammelt, ben je met geen tien paarden naar een arts te krijgen. En luisteren naar mij, dat komt al helemaal niet in je op. Maar je moet mijn advies vooral in de wind blijven slaan. Zorg maar goed voor je auto, dat die in de vaart blijft. Dat je straks met wat pech onder de groene zoden ligt, maakt niet uit. Welnee, zolang je auto maar in topconditie is."

Pag.46: "Er zijn twee mogelijkheden,' zei Gerard. 'Opereren of bestralen. Een operatie kost je je gehoor, links, en je evenwichtsorgaan. Die offer je op. Maar dan is de tumor er tenminste uit. Met bestralen blijft-ie zitten. Willem zei: 'Je moet tegen Chabot zeggen dat-ie één kans heeft, en die kans heet niet bestralen."

Pag.96-97: "Goed,' zei Björn, 'waar staan we? Ik heb Tilburg gesproken. Ruud, Ruud Goemans de neurochirurg die jou behandelt. Gamma Knife. (...) Ik neig ertoe te zeggen: Tilburg. Het is uiteraard jouw beslissing, jij moet kiezen."

Pag. 135: 'Jezus, pap!' zei Storm toen hij de volgende dag uit school kwam. 'Dit kan écht niet hoor!'

'Zo erg is het toch niet, jong?'

'Dacht 't wel, pap!' Hij keek me met afgrijzen aan. Was ik zijn papa wel?

Toen klaarde zijn gezicht op. 'Pap, haal jij Halloween?'

'Hoezo, Storm?'

'Nou, dan kun je met ons mee, een hele stoet buurtkinderen, gaan we met jou de deuren langs, jij als zombie. (...)'

Pag.198-200: 'Een elleboog zweefde langs en zwenkte weg, op de voet gevolgd door een sleutelbeen en een stuk bot dat aan mijn bekken moest toebehoren, (...). En mijn rechterhand was nog van de partij, zag ik opzij van me: die hield mijn hoofd

gezelschap, een hand waar een pen in geklemd zat, een ballpoint. (...) En ik begreep wat de bedoeling was: ik moest opschrijven wat ik zag en hoorde (...)'

Recensies: Ronald Giphart in de Volkskrant: 'Een bijzondere ziektegeschiedenis. Indrukwekkende notities. Openhartig en eerlijk.'

Gerda Aufkes <http://moetjelezen.blogspot.com/2011/02/diepere-lagen-bart-chabot.html> : '(...)Inmiddels ben ik blij dat ik *Diepere lagen* gelezen heb, want het is een ongelooflijk mooi boek. De humor die Bart Chabot zo eigen is, maakt her en der plaats voor Nescio-achtige bespiegelingen. Zijn verslag van de dagen in bed na de bestraling nemen de lezer op haast sprookjesachtige manier mee naar de woestijn, de diepzee en de krochten der aarde. Het kalme einde van *Diepere lagen* laat zien dat Bart ook op een andere manier is geraakt door zijn ziekte, maar als een Phoenix uit de as is opgerezen. Ik heb het gefascineerd zitten lezen, soms stukjes voorgelezen –die drang heb je als iets zo goed is verwoord– en ik kan nu ook niet anders zeggen dan Moet Je Lezen!